

PARTICIPATIVNO (INICIJATIVNO) PLANIRANJE PRORAČUNA U RUSIJI

Modeli, mehanizmi, rezultati

Ivan Shulga

Svjetska banka

Taškent, 20. ožujka 2019.

Pregled

- Opće činjenice o participativnom planiranju proračuna
- Modeli PPP-a u Rusiji
- Učinci PPP-a

Participativno planiranje proračuna (PPP) – prakse izravnog uključivanja građana u proračunske alokacije

Vrste PPP-a

- Opći PPP
- Tematski PPP (teritorijalni razvoj, kultura, turizam itd.)
- PPP za posebne skupine (učenici, stariji, migranti itd.)

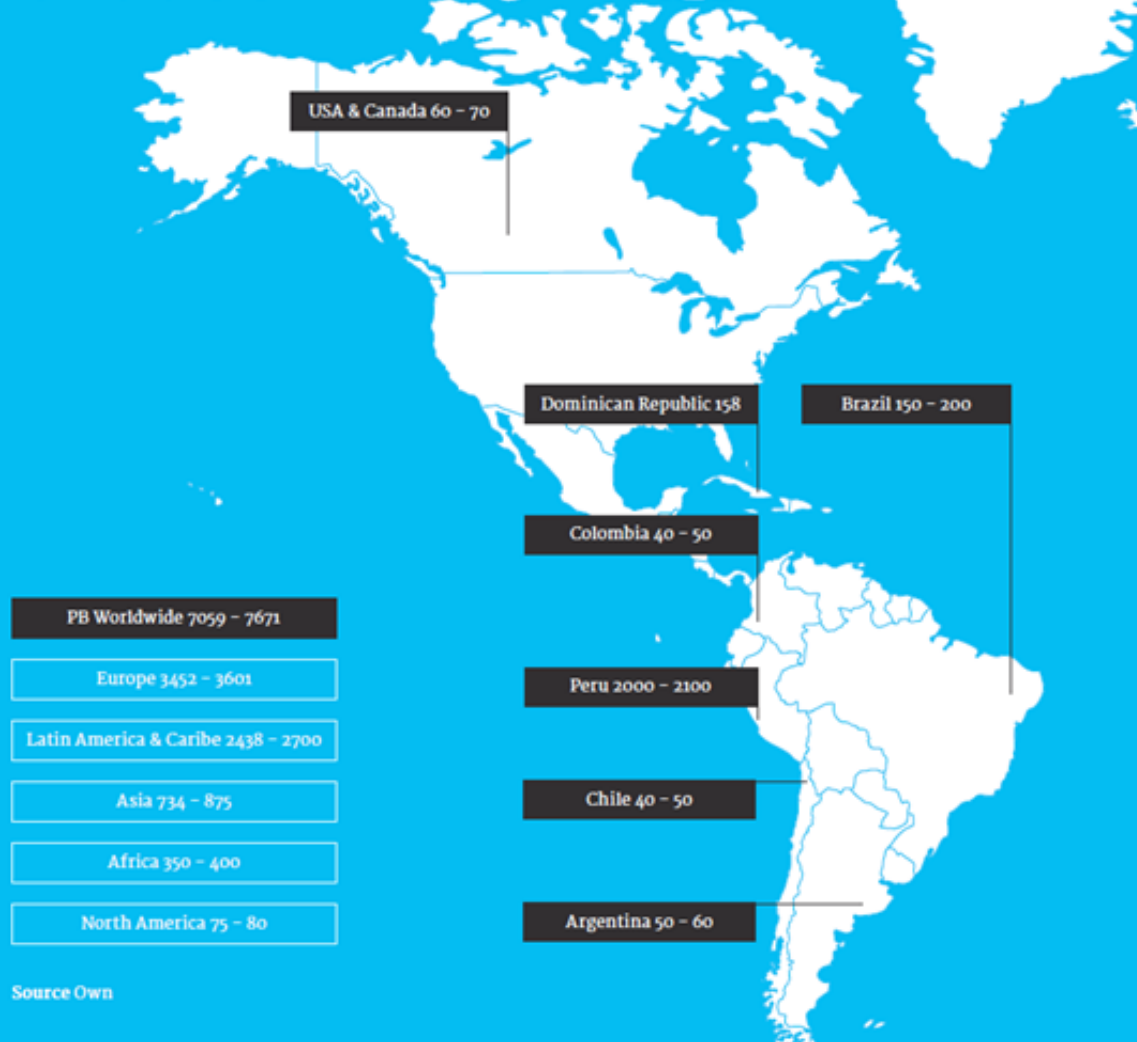
Inicijativno planiranje proračuna (IPP) ruska je verzija PPP-a. Uključuje različite modele koji većinom imaju sljedeća zajednička obilježja:

- Konkurentan odabir projekata (na temelju glasanja i kriterija)
- Sufinanciranje zajednice i poduzeća
- Upravljanje i financiranje na regionalnoj razini
- Sudjelovanje zajednice nije ograničeno samo na odabir projekta, nego uključuje i naknadnu provedbu i kontrole

GLOBALNI OBUHVAT PPP-a

Map 1 Participatory Budgeting Worldwide 2018

UVOĐENJE PARTICIPATIVNOG PLANIRANJA PRORAČUNA U RUSIJI

2007.: prvi ruski program za PPP – Program podrške lokalnim inicijativama u suradnji sa Svjetskom bankom (WB LISP) započet u Stavropoljskoj regiji

WB LISP u Stavropoljskoj i Kirovskoj regiji

WB LISP u 8 regija

Započet projekt između MF-a i WB-a na nacionalnoj razini

Različite metodologije;
WB LISP dominantan (30 regija)

PROJEKT RUSKOG MINISTARSTVA FINANCIJA I SVJETSKJE BANKE ZA RAZVOJ PPP-A U RUSIJI

IZGRADNJA KAPACITETA I RAZMJENA ZNANJA

- Više od **40 regionalnih i međuregionalnih (tematskih)** radionica
- Godišnje radionice za savjetnike PPP-a
- **Webinari** i kontinuirano davanje savjeta putem interneta
- **Međunarodni skupovi**

METODOLOŠKA PODRŠKA

- Operativni priručnik za LISP
- Paket standardiziranih metodoloških dokumenata
- Evaluacija provedbe PPP-a u Rusiji
- Pregled ruskog iskustva u PPP-u
- *Nada za demokraciju: 30 godina PPP-a na globalnoj razini* uključuje poglavlje o Rusiji

RAZVOJ INSTITUCIONALNE INFRASTRUKTURE

- **Nacionalni centar za PPP** na temelju NIFI-ja (Istraživački institut MF-a)
- Više od **30 regionalnih projektnih centara** (PC-ovi)
- **Monitoring praksi PPP-a**

RAZNOLIKOST CILJEVA PPP-A

- Nacionalna razina (Ministarstvo financija) – efikasnost proračunskih rashoda
- Regionalna razina – unaprijeđenje povjerenja između javnosti i vlade
- Općinska razina – ponekad samo zainteresirani za dodatna proračunska sredstva
- Razina zajednice – rješavanje osnovnih socijalnih pitanja

MODELI (PRAKSE) PPP-A

OSNOVNI MODELI PPP-A

LISP

Program podrške lokalnim inicijativama (Svjetska banka)

od 2007.

PORT

Teritorijalni razvoj koji vode građani (Svjetska banka)

od 2017.

SCHOOL PB

Program PPP-a za učenike (9.-11. razredi)

od 2017.

PB EU SP

Model PPP osmišljen na Europskom sveučilištu u Sankt-Peterburgu

od 2012.

1.

LISP

PROGRAM PODRŠKE LOKALNIM INICIJATIVAMA

PROGRAM PODRŠKE LOKALNIM INICIJATIVAMA (LISP)

Программа Поддержки
Местных Инициатив

- **Male i srednje općine, prvenstveno ruralne**
- **Mali projekti (20 – 30 tisuća USD)** s ciljem unaprjeđenja lokalne socijalne infrastrukture i teritorijalnog razvoja

© The World Bank

ОСОБЕННОСТИ ДИЗАЙНА ППМИ

- Dvofazni pristup odabiru projekta
  1. Podnošenje prijedloga projekata u općinama – na temelju građanskih glasova
  2. Natjecanje između prijedloga općina – na temelju službenih kriterija (udio stanovništva koji podupire projekt, doprinos koji projektima daje stanovništvo i poduzeća itd.)
    - 75 – 80 % općinskih prijedloga za koje su građani glasali konačno se odobrava
- Sufinanciranje sa stanovništvom i poduzećima (financijski i nefinancijski doprinos)

KRITERIJI ZA ODABIR PROJEKTA

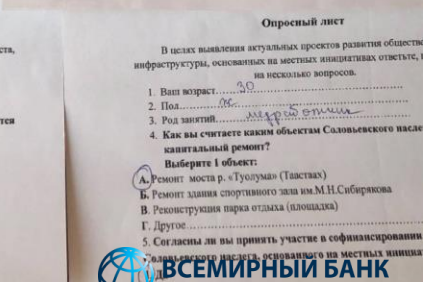
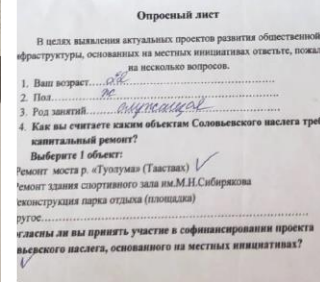
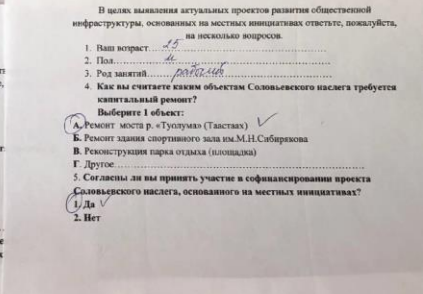
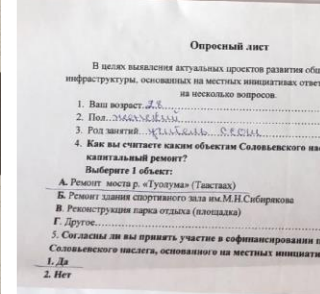
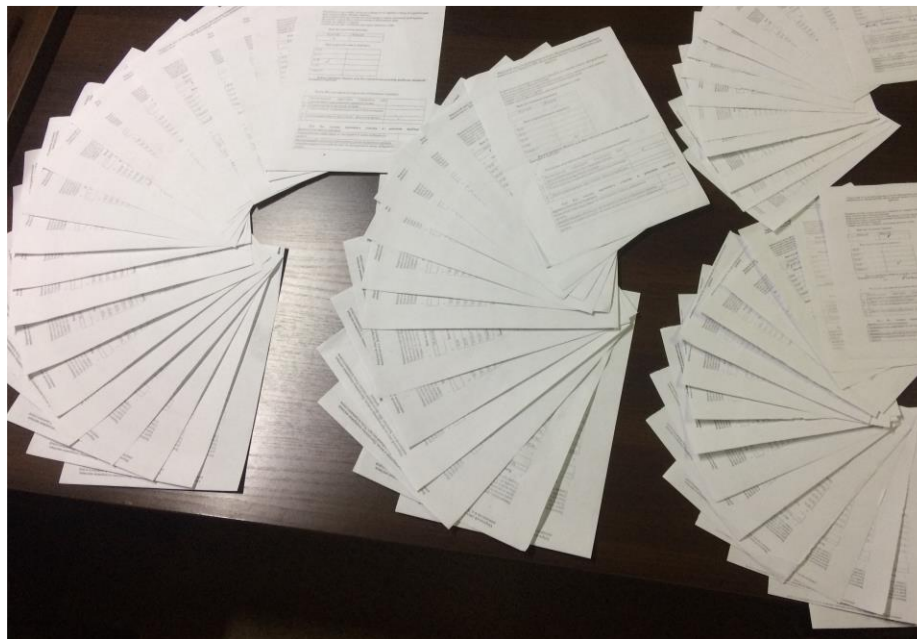
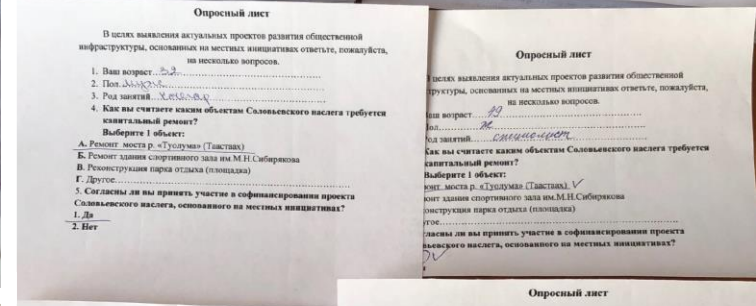
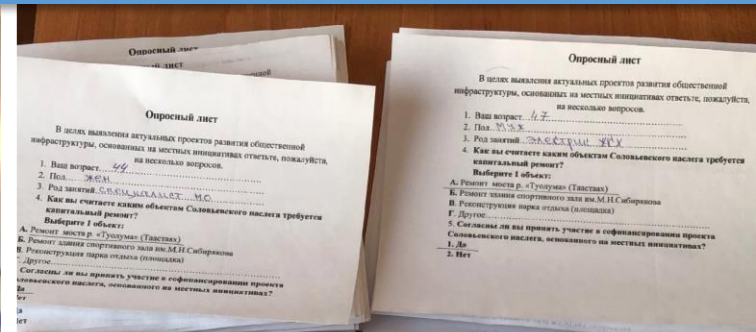
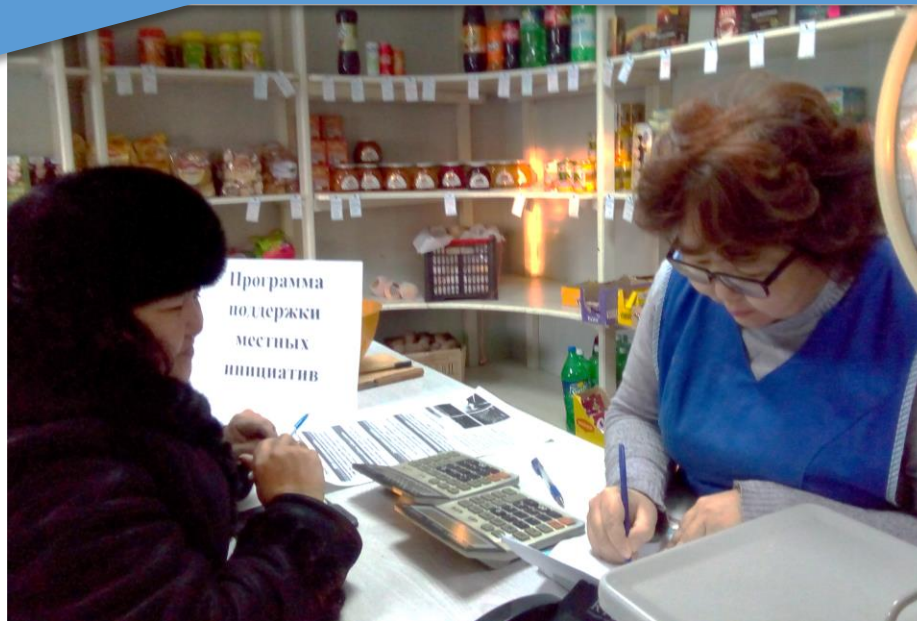
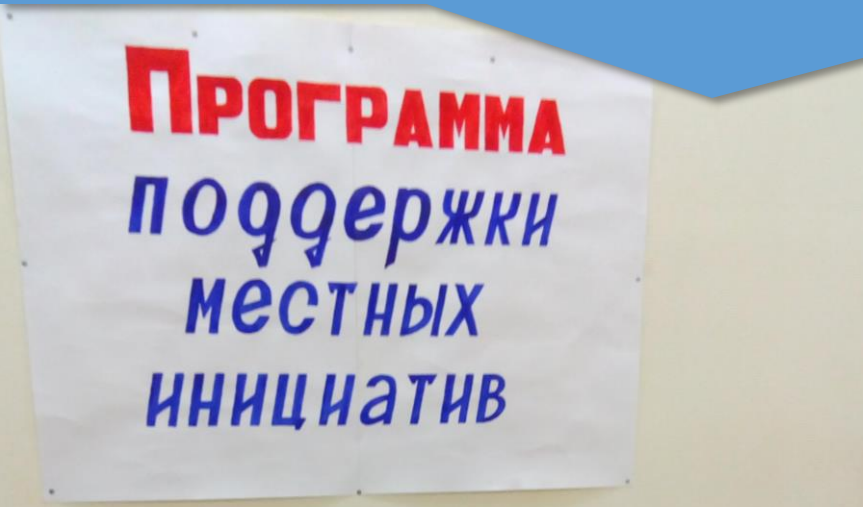
- **Sudjelovanje javnosti u raspravama (40 %)**
  - na preliminarnim skupovima za utvrđivanje idejnih projekata
  - na završnim sastancima zajednice kako bi se glasalo za projekte
- **Financijski i nefinancijski doprinos lokalnih dionika (40 %)**
  - stanovništvo
  - lokalna poduzeća
  - proračun naselja
- **Pozitivni učinci na razvoj naselja (15 %)**
  - % korisnika među lokalnim stanovništvom
  - broj novih i/ili zadržanih radnih mjesta
  - ...
- **Rad na promicanju PPP-a na lokalnoj razini (5 %)**
  - informiranje stanovništva putem medija

KONKURENCIJA MOTIVIRA OPĆINE DA UKLJUČE MJESNE ZAJEDNICE

- Kampanja za podizanje osviještenosti kako bi se javnost informirala o projektu
- Poticanje mjesnih zajednica da sudjeluju na sastancima
- Sufinanciranje sa zajednicom (financijski i nefinancijski doprinos, volonterski rad u zajednici itd.)
- Uključivanje poduzeća (financijski i nefinancijski doprinos, tj. ulazne informacije, oprema)

UTVRĐIVANJE IDEJNIH PROJEKATA

ZAVRŠNI SASTANCI – GLASANJE ZA PROJEKTE

Baškirska
Republika

Kirovska
regija

Stavropoljska regija

Republika Sjeverna Osetija –
Alanija

2018., selo Maya:
1422 sudionika na sastanku zajednice

2017., selo Maya:
2350 sudionika na sastanku zajednice

U JAKUTSKOJ REPUBLICI

- najveća i najhladnija ruska regija
- vodeća regija po broju sudionika na sastancima zajednice

Web-stranica: <http://ppmi.sakha.gov.ru>

SUDJELOVANJE ZAJEDNICE U LISP-u

Prema urbanom modelu LISP-a, prijave se šalju u ime građanskih i teritorijalnih organizacija:

- teritorijalna samouprava
- udruge kućevlasnika
- građanske udruge (npr. Vijeće branitelja, Udruga biciklista itd.)

- Većina aktivnosti u pogledu utvrđivanja projekta prebačena je s općinske administracije na građanske udruge
- Općine organiziraju osposobljavanja i radionice za građanske udruge

KLJUČNI KRAJNI REZULTATI LISP-a

GLAVNI REZULTATI LISP-a

Oko
10.000
provedenih
projekata

Ceste

26%
ROADS

Vodoopskrba

20%
WATER-SUPPLY

Mjesni centri i knjižnice

11%
COMMUNITY CENTERS
AND LIBRARIES

Dječja igrališta i rekreacijski centri

9%
CHILDREN PLAYGROUNDS
AND RECREATION FACILITIES

Teritorijalni razvoj

9%
TERRITORIAL IMPROVEMENT

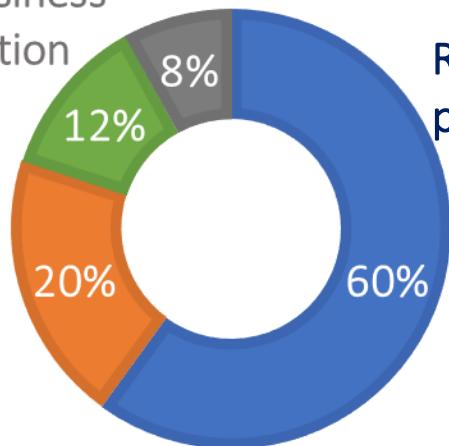
Doprinos lokalnih poduzeća
Local business contribution

Population contribution

✓ Doprinos stanovnika

Municipal budget

✓ Općinski proračun

Regionalni proračun

20%

sufinanciraju lokalne zajednice

PRIMJERI PROVEDENIH PROJEKATA: VODOOPSKRBA

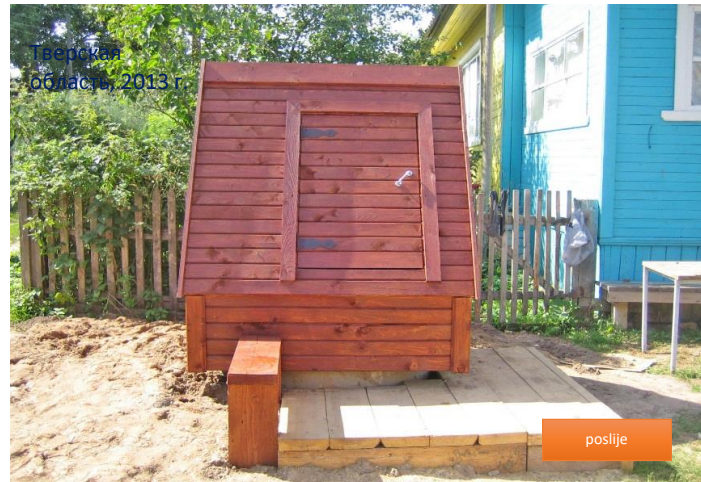
Tverska oblast
2013.

Kirovska oblast
2010.

Kirovska oblast
2010.

PRIMJERI PROVEDENIH PROJEKATA: CESTE

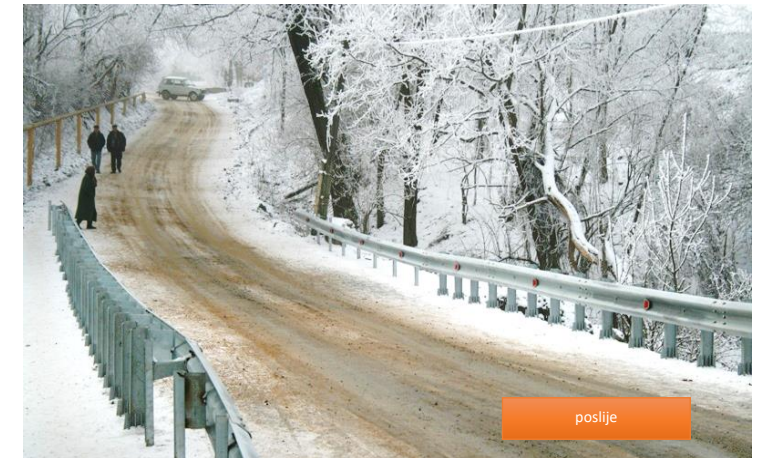
Kirovska oblast
2012.

Tverska oblast
2014.

Stavropoljski kraj
2010.

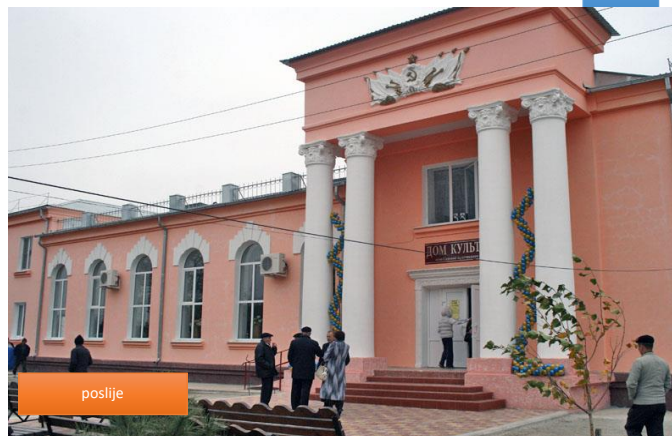

PRIMJERI PROVEDENIH PROJEKATA: MJESNI CENTRI

Tverska oblast 2014.

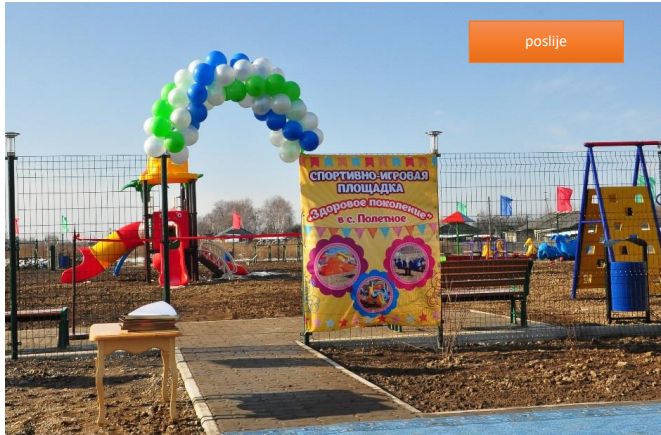

Kirovska oblast
2012.

PRIMJERI PROVEDENIH PROJEKATA: DJEČJA IGRALIŠTA

Habarovski kraj
2014.

Ставропольский край 2007.

Тверская область 2013.

Ставропольский край 2013.

Кировская область 2012.

Баškirskaia Respublika 2014.

PRIMJERI PROVEDENIH PROJEKATA: SPORTSKI OBJEKTI

Kirovska oblast 2011.

Stavropoljski kraj 2007.

Habarovski kraj 2014.

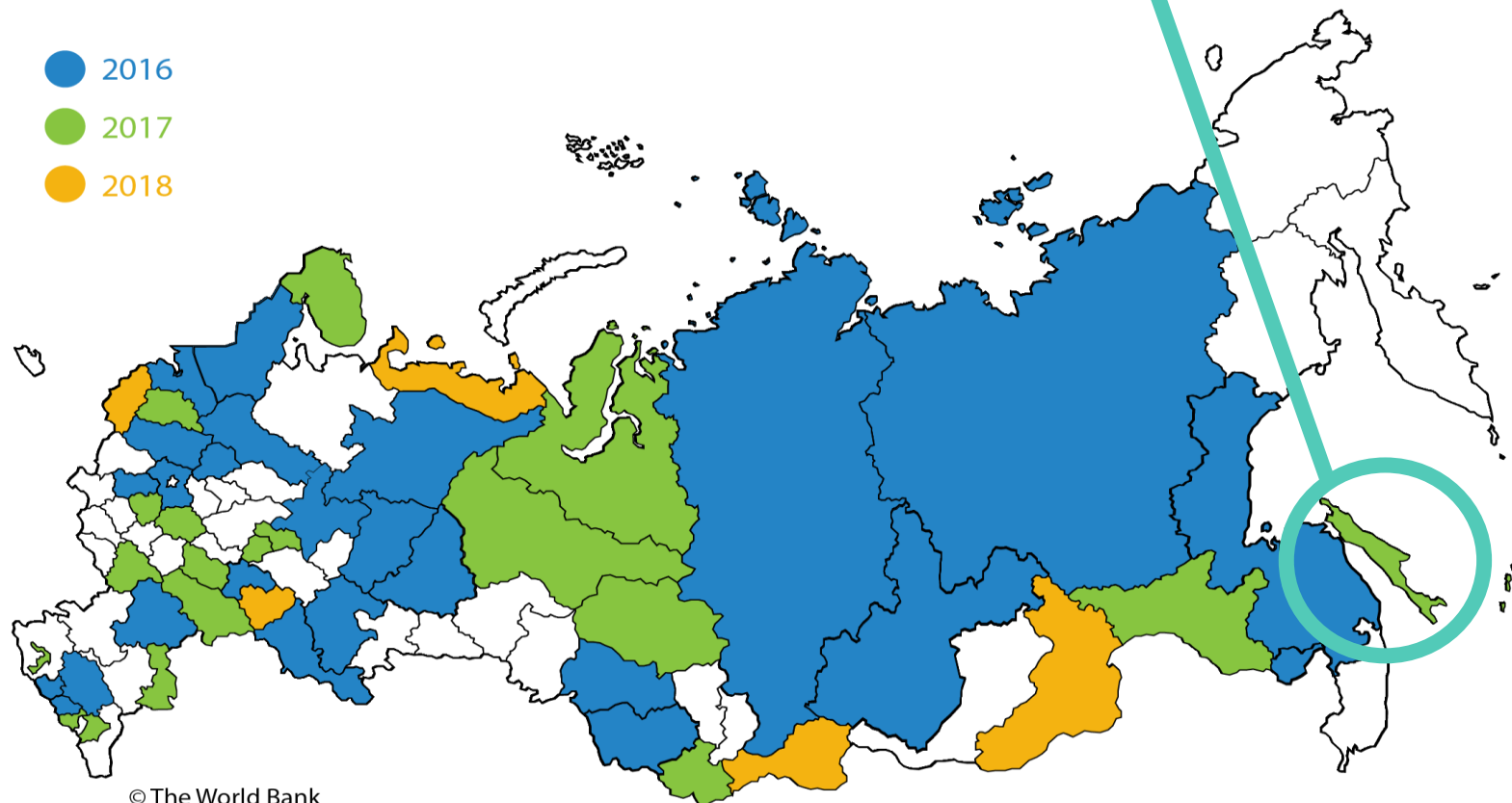
2.

PORT TERITORIJALNI RAZVOJ KOJI VODE GRAĐANI

PROJEKT RAZVOJA JAVNOG PROSTORA

- Izrađen u suradnji sa Svjetskom bankom i MF-om Sahalinske oblasti 2017.
- **Mješavina LISP-a te brazilskog i portugalskog (Cascais) modela PPP-a**
- Sudionici: gradska i prigradska područja
- **Veliki infrastrukturni projekti**
- Do 1,5 milijuna USD po projektu
- Ukupan proračun: 15 milijuna USD

Regije koje obuhvaća
federalni projekt PPP-a

ZNAČAJKE IZRADE PORT-a

- **Javne rasprave na dvije razine:**
  1. Preliminarni sastanci sa zajednicama (uz izravno sudjelovanje građana)
  2. Završni sastanci delegata zajednice
- **Glasanje putem interneta u svim regijama**

Provjera autentičnosti putem službene nacionalne platforme za javne usluge (GosUslugi)

UTVRĐIVANJE PROJEKTA U DVIJE FAZE

(1) preliminarni sastanci sa zajednicama u naseljima

KRAJNI REZULTAT sastanka:

- ✓ 1 prijava projekta po zajednici predstavlja se na sastanku delegata na razini općine
- ✓ 3 delegata zajednice sudjeluju na završnom općinskom sastanku

- **Lokacija** – sva naselja u kojima broj stanovnika premašuje 100.
- **Sudionici** – otvoreno svima, uključujući manje susjedne zajednice.
- Svaki sudionik može doprinijeti raspravi svojim idejama.
- **Mogućnost glasanja** – svi sudionici.

(2) završni sastanci s delegatima u općinama

KRAJNI REZULTAT sastanka:

- ✓ 2 prijave projekta po općini šalju se na regionalno glasanje

- **Cilj** – rasprava, dovršetak i odabir prijedloga projekata za regionalno glasanje.
- **Lokacija** – općinski centar.
- **Sudionici** – otvoreno za sve.
- **Mogućnost glasanja** – odabrani delegati zajednice.

SASTANAK DELEGATA U OPĆINAMA

(1) Rasprava o idejnim projektima zajednice u manjim grupama

- U jednoj grupi sudjeluje 7 – 9 delegata.
- Delegati iz iste zajednice raspoređeni su u različite grupe.
- Grupa uključuje i druge članove (koji nisu delegati).

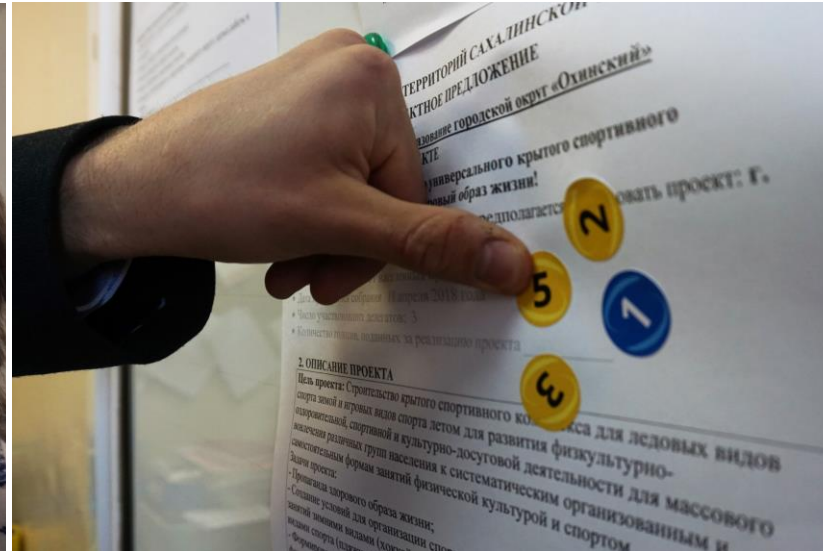
Raspored sjedenja

DELEGATI IZ PRVE ZAJEDNICE

SASTANAK DELEGATA U OPĆINAMA

(2) Svaki stol predstavlja dovršene prijedloge projekata i glasove delegata

- Svaki delegat može glasati za dva predložena projekta (uključujući one koje predlažu njihove zajednice iz kojih dolaze).
- Sastanke vode za to osposobljeni volonteri.
- Nakon što delegati glasaju, predstavlja se popis konačnih prijedloga projekata.
- Dva prijedloga iz svake općine koji su dobili najveći broj glasova šalju se na javno glasanje na regionalnoj razini.

GLASANJE

ИНИЦИАТИВНОЕ БЮДЖЕТИРОВАНИЕ
САХАЛИН И КРИЛИИ

БИБЛИОТЕКА ПРАКТИКИ ПРОЕКТЫ МЕРОПРИЯТИЯ

ВХОД

ПРОЕКТ
«РАЗВИТИЕ ТЕРРИТОРИЙ»

ОТКРЫТОЕ ГОЛОСОВАНИЕ

с 1 по 20 мая

Проголосовало **11142**

300 делегатов от населенных пунктов Сахалинской области выдвинули проектные предложения на открытое голосование. **Не менее 10 проектов**, набравших наибольшее число голосов, будут реализованы при финансовой поддержке из областного бюджета

Uživo i mobilne stanice za glasanje

- Uredi u općinskim upravama i javnim prostorima
- „Autobus za sudjelovanje”
- Mobilne stanice za glasanje u ostalim općinama (opcionarno). Da bi se one omogućile, uprave moraju osigurati prijevozna sredstva i izraditi nacrt voznog reda autobusa koji će doći do zajednica (uključujući zajednice s manje od 100 stanovnika).

Glasanje putem interneta

- Na *web*-mjesto pib.sakhminfin.ru ulazi se šifrom od 4 znaka koja se korisniku šalje na mobilni telefon ili putem SMS-a.
- Dostupno građanima koji su voljni registrirati se na *web*-mjestu javnih usluga ili onima koji su se već registrirali

SUDJELOVANJE ZAJEDNICE U PORT-u

UKLJUČIVANJE VOLONTERA

- Kampanje za javnu osviještenost (dijeljenje letaka)
- Pomoć u vođenju rasprava

UKLJUČIVANJE GRAĐANSKIH UDRUGA

- Informativni seminari

DODATNI GLASOVI ZA UDRUGE OSOBA S INVALIDITETOM NA SASTANCIMA DELEGATA

OSPOSOBLJAVANJE VOLONTERA

3.

PARTICIPATIVNO PLANIRANJE PRORAČUNA ZA UČENIKE

PARTICIPATIVNO PLANIRANJE PRORAČUNA ZA UČENIKE

- Primjer – proračun za mlade iz Sahalinske oblasti
- **Mali projekti (oko 45.000 USD)** za promicanje lokalne socijalne infrastrukture i teritorijalnog razvoja

GLAVNI CILJEVI PPP-a U ŠKOLAMA

- **Pronalaženje novih ideja među mladima**
- Priprema mladih za PPP u odrasloj dobi
- **Razvoj mekih vještina** – komunikacija, izlaganje, timski rad, vodstvo

CIKLUS PPP-a U ŠKOLAMA

Osposobljavanje,
informativne
kampanje

Raspravljanje
o idejama
na nastavi

Sastanak
delegata u
školi

Tehnička
analiza
prijavljenih
projekata

Školsko
glasanje

Nagrađivanje
pobjednika

Provedba (1
godina)

Svečano
otvorenje

1 kalendarska godina

PPP U ŠKOLAMA SAHALINSKE OBLASTI

ПРОЕКТ

«МОЛОДЁЖНЫЙ БЮДЖЕТ»

Практика инициативного бюджетирования

ОПЕРАЦИОННОЕ
РУКОВОДСТВО

Сентябрь 2018 г.

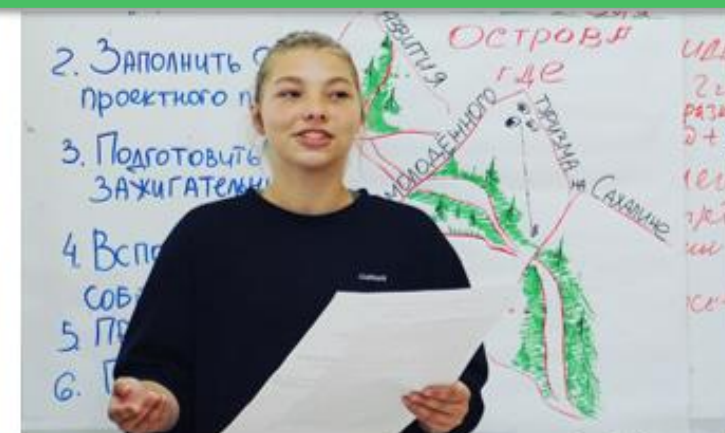
РАБОЧАЯ ТЕТРАДЬ
УЧАСТНИКА ТРЕНИНГА

«МОЛОДЁЖНЫЙ БЮДЖЕТ»

Сентябрь 2018 г.

«МОЛОДЕЖНЫЙ БЮДЖЕТ»!

ОСПОСОБЛЈАВАЊЕ УЧЕНИКА И НАСТАВНИКА ЗА PPP У ШКОЛАМА

4.

MODEL PPP-a OSMIŠLJEN NA EUROPSKOM SVEUČILIŠTU U SANKT-PETERBURGU

MODEL PP-a OSMIŠLJENOG NA EUSP-u

EUROPEAN
UNIVERSITY AT
ST. PETERSBURG

[RES·PUBLICA]

- 15 gradova
- 10 – 15 projekata provedenih po općini na godišnjoj razini
- Mali i srednji projekti (20 – 150 tisuća USD po projektu)

Regije koje obuhvaća
federalni projekt PPP-a

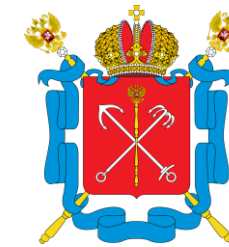

ZNAČAJKE KONKRETNOG MODELA PPP-a OSMIŠLJENOG NA EUSP-u

- Projekte predlažu i konačno odobravaju nasumično odabrani članovi **Komisije za proračun**
- **Intenzivna izgradnja kapaciteta** članova Komisije za proračun

PPP EUSP-a U SANKT- PETERBURGU: „VAŠ PRORAČUN“

Predavanja namijenjena članovima Komisije za proračun

Sastanci Komisije za proračun

Projekti

UPRAVLJANJE PPP-om U PRAKSI

MODELI PROVEDBE / ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

Odgovorno ministarstvo (obično MF)	(međuresorna radna skupina)	Odbor za odabir	Skupina za provedbu
<ul style="list-style-type: none"> • Izrada • Strateško upravljanje • Koordinacija rada s općinama • Monitoring na visokoj razini	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinacija rada različitih agencija koje sudjeluju • Podrška u različitim područjima: mediji, tehnička analiza itd.	<ul style="list-style-type: none"> • Pregled prijava i konačno odobrenje pobjedničkih podprojekata	<ul style="list-style-type: none"> • Osposobljavanje i savjetovanja • Vođenje sastanaka zajednice • Provjera prijava • Monitoring provedbe projekata • Izvještavanje

MODEL TEHNIČKE PODRŠKE

TEHNIČKA PODRŠKA WB-a ZA REGIONALNI PPP

Pomoć u izradi

Informativna kampanja

Izgradnja kapaciteta sudionika

Organizacija sastanaka zajednice

Kontinuirano savjetovanje

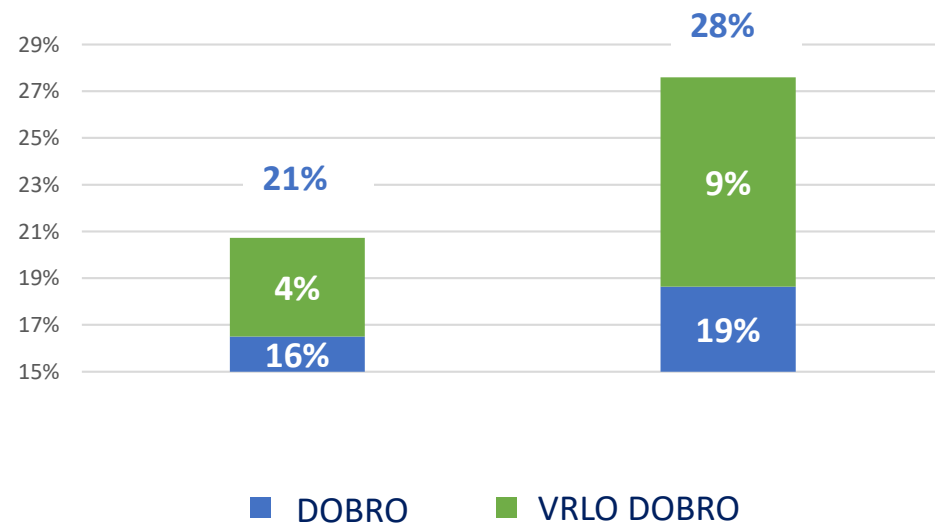
Monitoring i stručna podrška

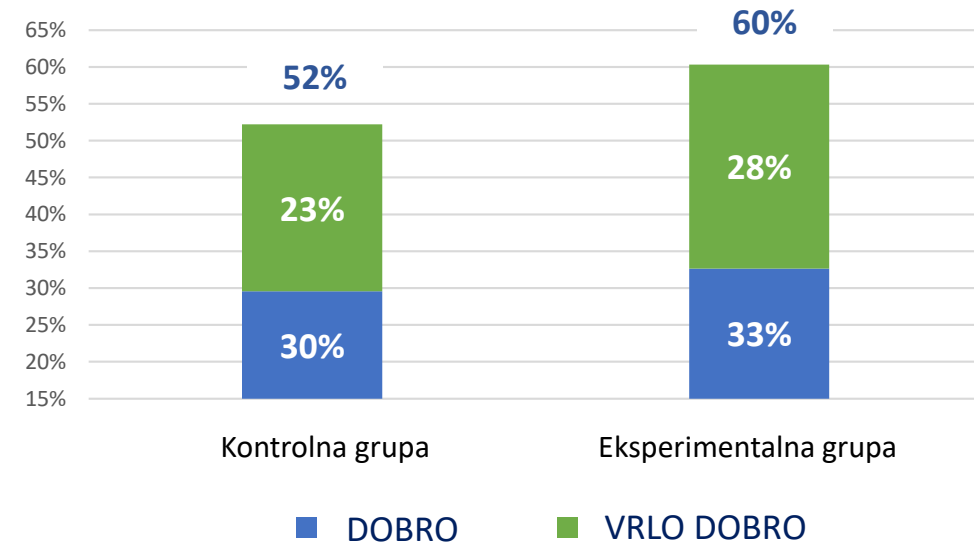
UČINCI PARTICIPATIVNOG PLANIRANJA PRORAČUNA

ZADOVOLJSTVO REZULTATIMA PPP-a

Procjena stanja lokalnih cestovnih površina– vrlo dobro ili dobro

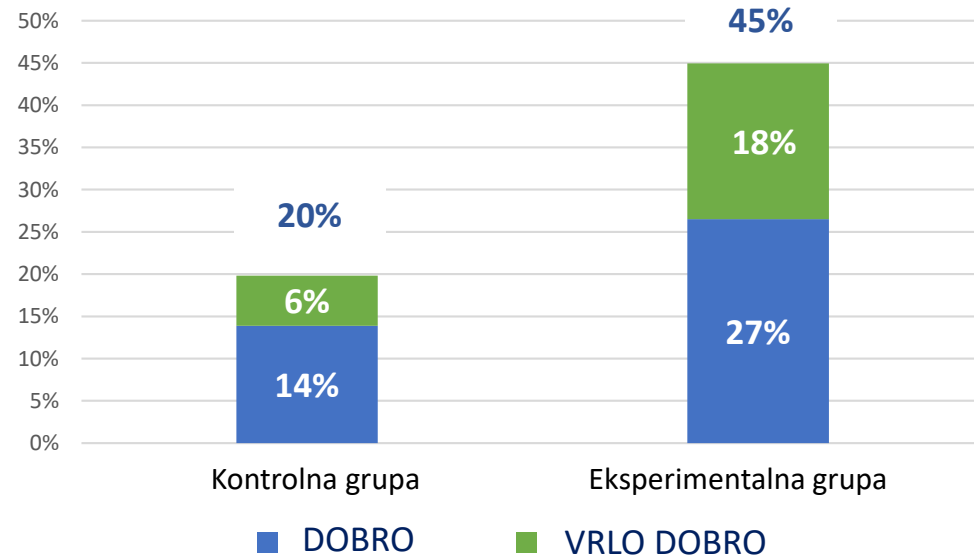

Procjena stanja lokalne vodoopskrbe– vrlo dobro ili dobro

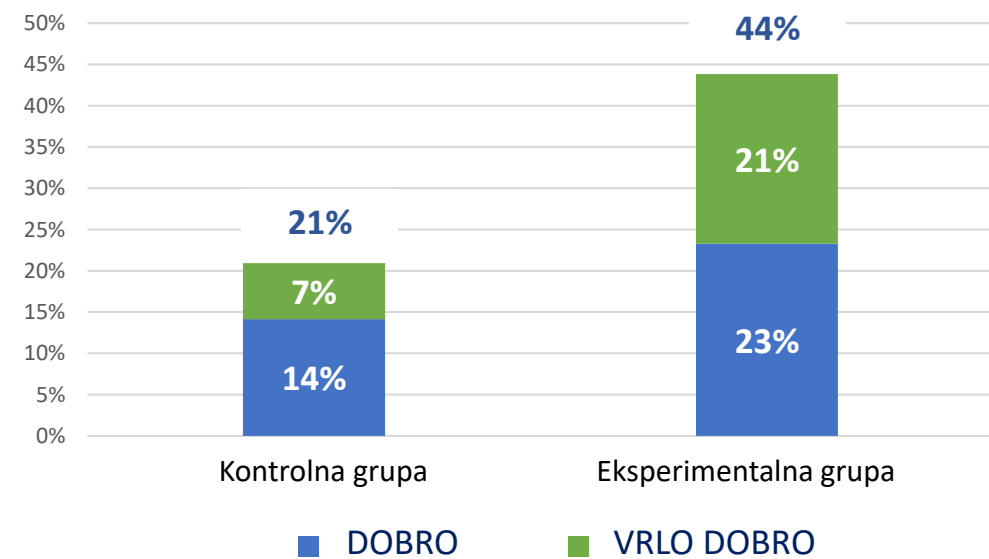

ZADOVOLJSTVO REZULTATIMA PPP-a

Procjena stanja lokalnih kulturnih institucija – vrlo dobro ili dobro

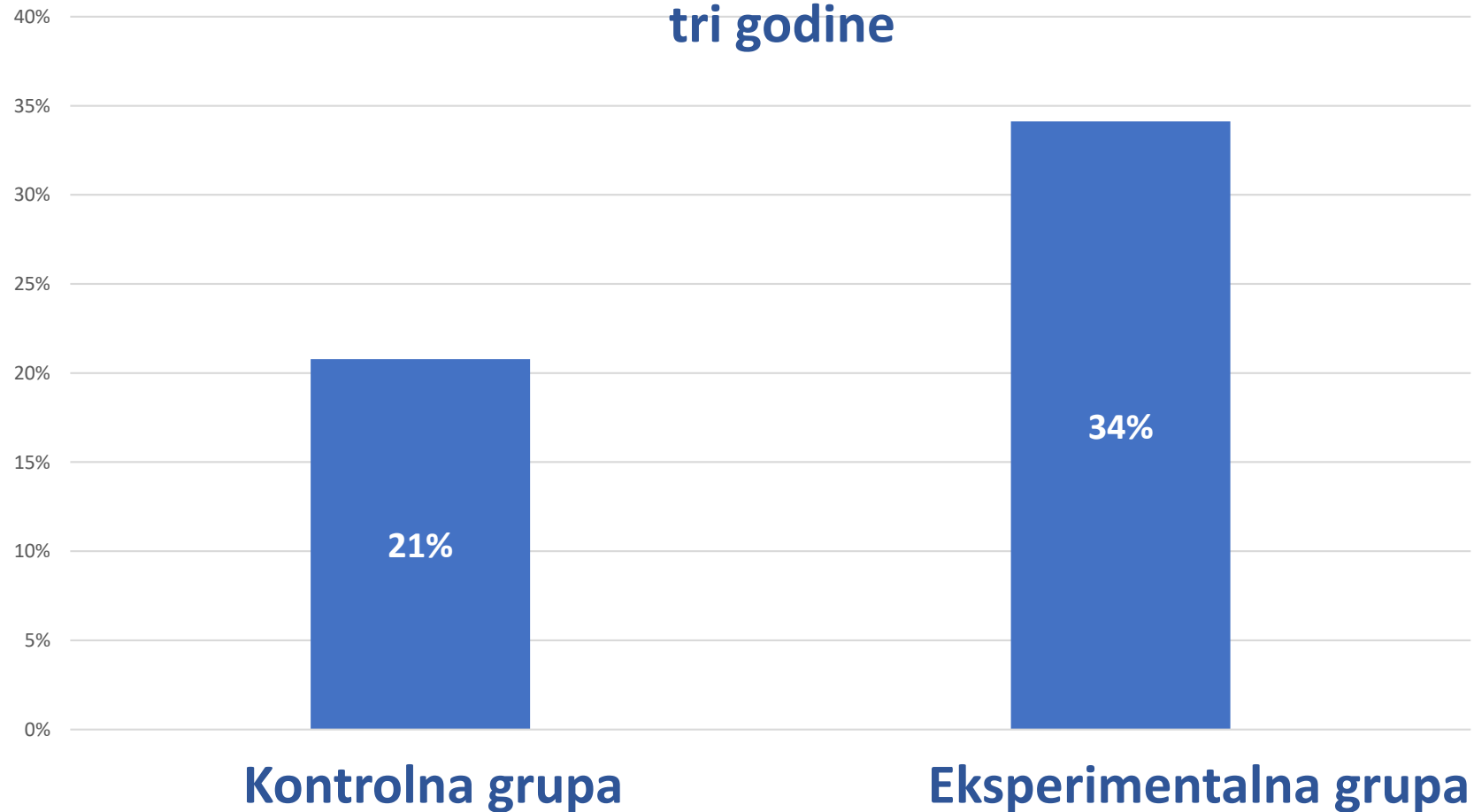

Procjena stanja lokalnih sportskih objekata – vrlo dobro ili dobro

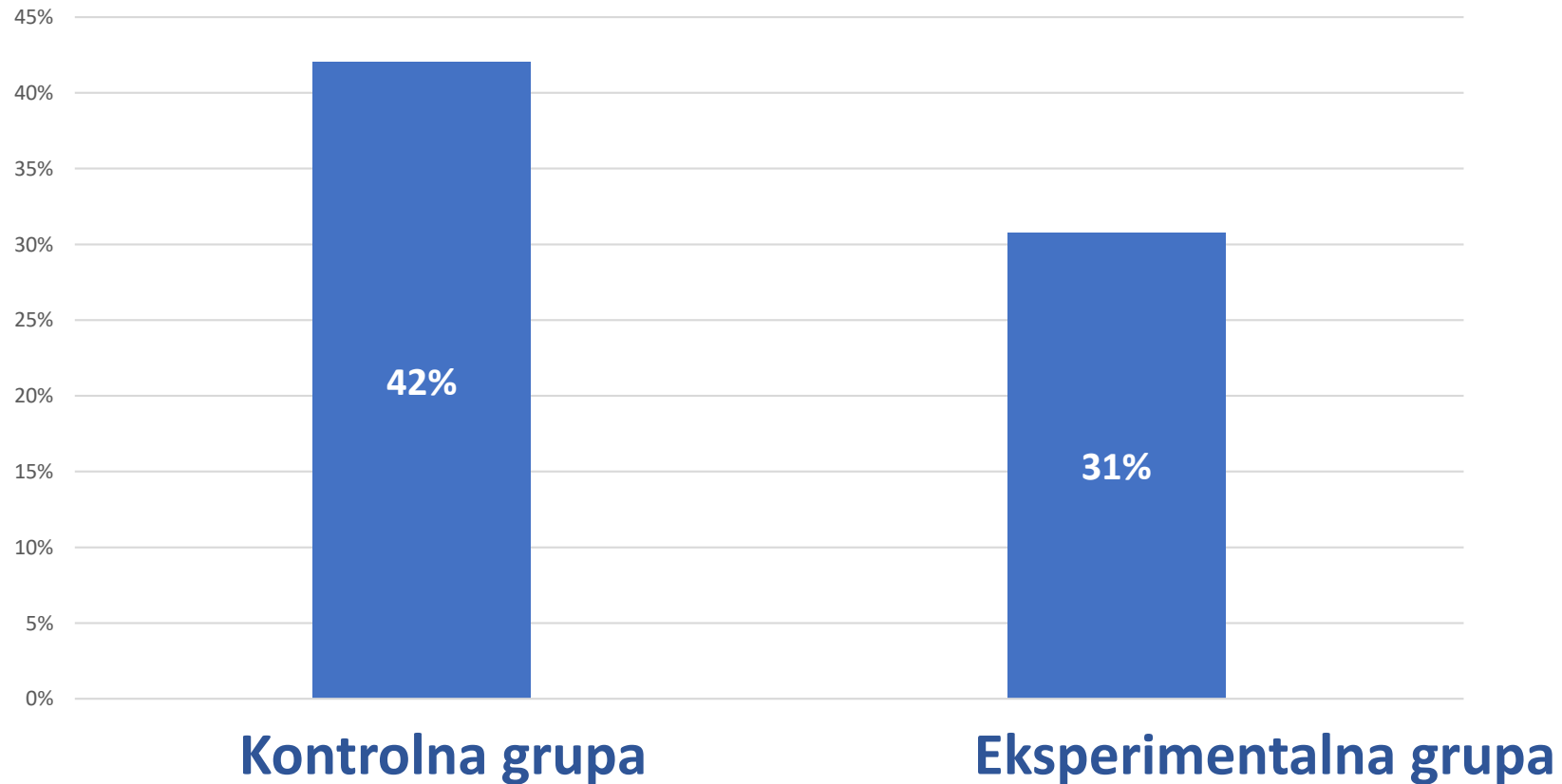
UČINCI PPP-a U RUSIJI

Kvaliteta života u mjestu **se poboljšala** u protekle tri godine

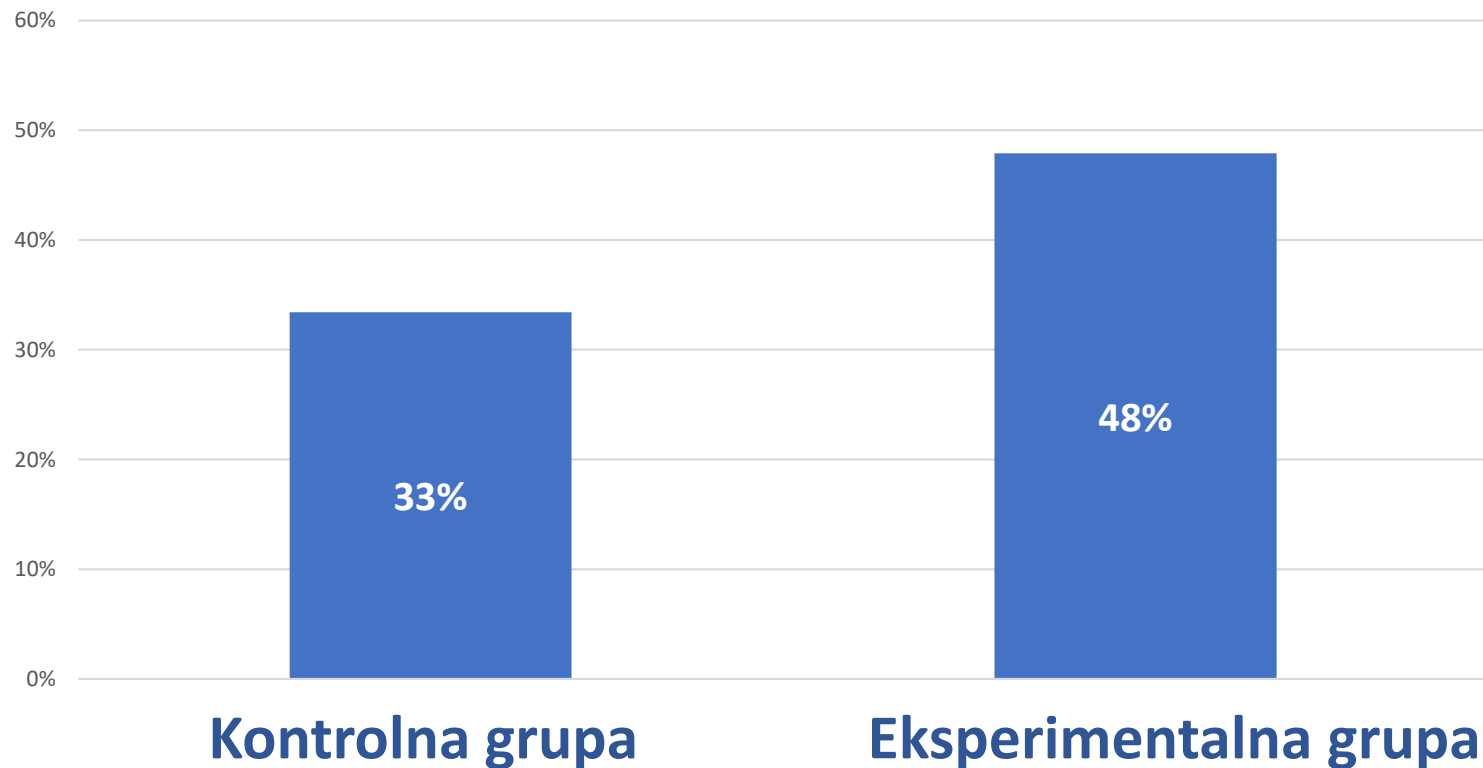
UČINCI PPP-a U RUSIJI

Nimalo se ne smatram odgovornim za ono što se događa u mojoj lokalnoj zajednici

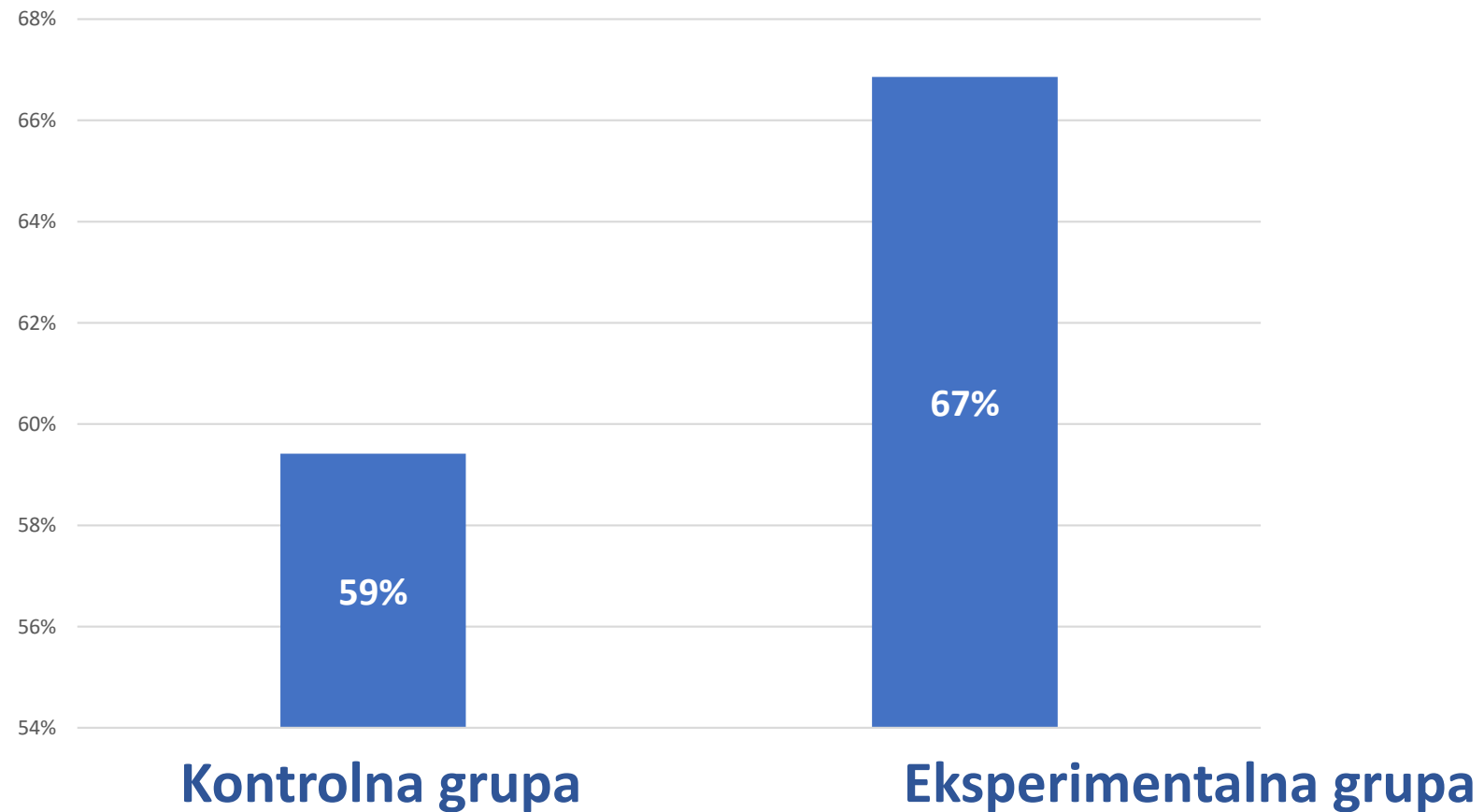
UČINCI PPP-a U RUSIJI

Uprava mjesta **uzima u obzir mišljenja stanovnika** prilikom zbrinjavanja lokalnih potreba

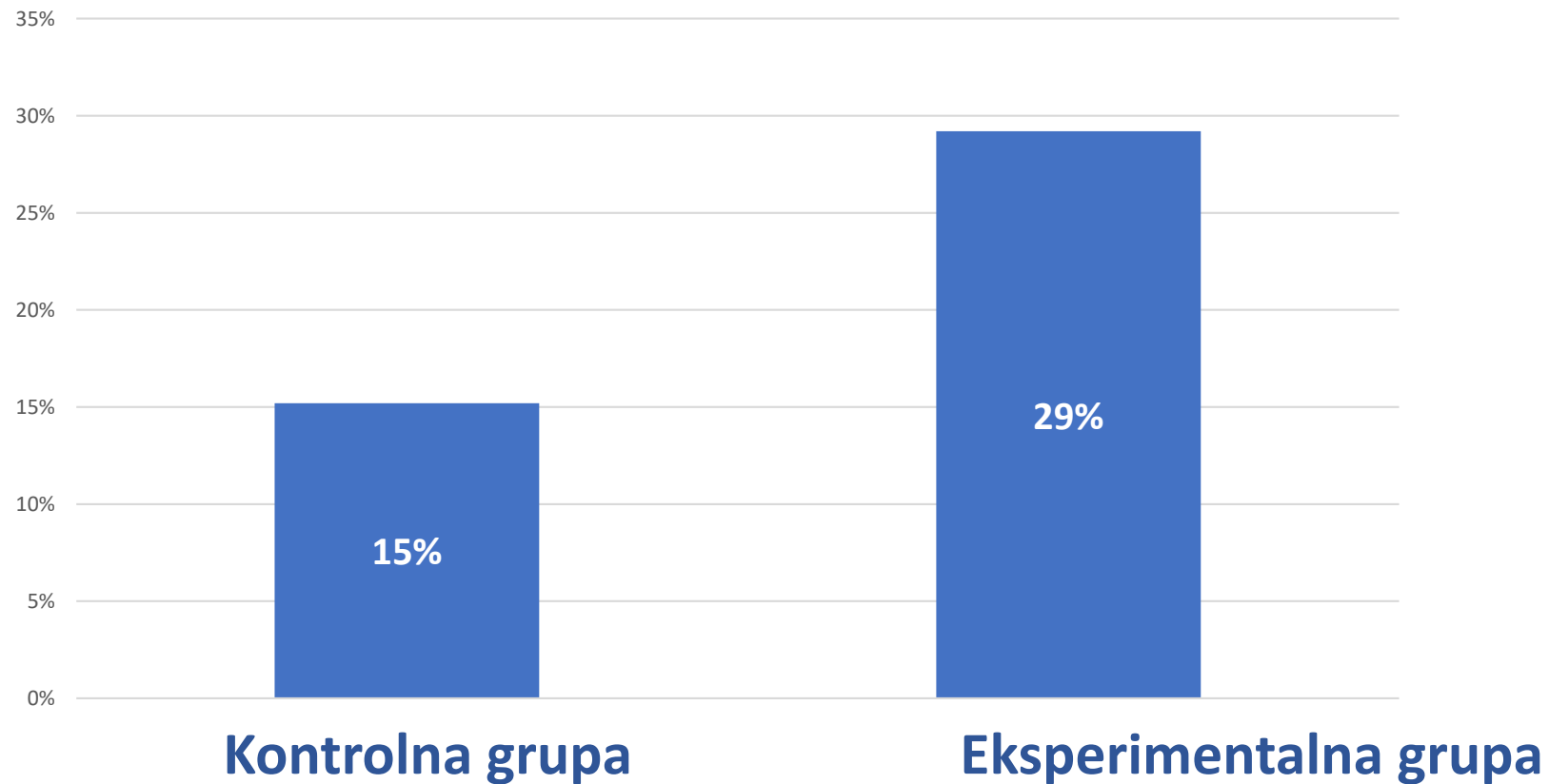
UČINCI PPP-a U RUSIJI

Povjerenje javnosti u voditelja mjesne zajednice

UČINCI PPP-a U RUSIJI

Spremnost na ulaganje osobnog novca,
vremena i truda u javne projekte

HVALA!

THE
WORLD
BANK